

Somogyi Károlyné felvétele

A Szegedi Fémipari Vállalatnál az idén kezdték gyártani a rekeszes szerszámosládákat. Még az idén 50 ezer darabot készítenek belőlük, a Ferlunion külkereskedelmi vállalat részére. A munkához a vállalatnál korszerűsítették a festőműhelyt, ahonnan, mint képeünk is bemutatja, folyamatos, szállítópályán kerülnek a fémből gyártott szerszámosládák a raktárba.

Sorozatban

Újítási hónap a KSZV gyáraiban

A jobbat, célszerűbbet keresik

Az új keresése, a jobb, célszerűbb, hasznosabb megoldások kutatása jellemző a munkáját szerető, dolgozó értelmét látó emberre. Az újítómozgalomnak ez az aktivitás, ez a buzgalom ad lendítőerőt. Nem mindegy azonban, hogy egy-egy üzemből mennyire segítik a „nehézembereket”, mennyire ösztönzik az ötletek, javaslatok megszületését.

A Kenderfonó és Szövőipari Vállalatnál, úgy tűnik, érzik, mennyire szükséges az újító leleményessége. Szervezetten foglalkoznak velük. Részint orientálják a kezdeményező kedvű műszakikat, dolgozókat, pályázati és újítási feladatterveket írnak ki, a vállalat „leckéinek” megoldásába igyekeznek bevonni őket. Részint pedig az újítási hónapokat igyekeznek az ötletek „töbörzésére”, javaslatok verbuválására fölhasználni. Idén áprilisban már volt egy ilyen újítási „sereg-szemle” — ilyenkor egy-egy beadott és elfogadott újításra külön 100 forint jutalmat is fizet a vállalat, ha pedig a feladattervben megjelölt „leckét” sikerült jól megoldania valakinek, 200 forint a ráadás.

Most novemberben ismét újítási hónap van a KSZV-nél, fokozottabban propagálják az újításokat, észszerűsítéseket a vállalat négy gyarában. Érdemes ebből az alkalomból egy pillantást vetni az újítómozgalom vállalati helyzetére, eredményeire.

Tavaly összesen 279 javaslatot nyújtottak be a KSZV dolgozóit, ebből 178-at fogadtak el, s 172 újítást be is vezettek. 870 ezer forint volt az utólag kalkulált gazdasági eredmény. Idén az első kilenc hónapban 221 javaslatot tettek le az asztalra az újítók, ebből 154-et el is fo-

gadtak, s 139-et be is vettek a különféle munkahelyeken, műveleteknél. Mint a vállalati újítási előadó, Lednitsky András elmondta, idén elérik az egymillió gazdasági eredményt, ami igazán szép ellenértéke az újítókedvnek. Míg tavaly egész évben 130 ezer forintot, idén már 128 ezer 700 forintot fizettek ki újítási díjként a harmadik negyedév végéig.

Kik újítanak, kezdeményeznek, milyen a mozgalom összetétele a KSZV-nél? 1972-ben 95 műszaki és 132 fizikai dolgozó adott be hasznos javaslatot. Igen alacsony ezen belül a nők aránya: 18-an nyújtottak be javaslatot, többségükben újítóként.

Manapság persze az újító munka is egyre nehezebb lesz: arányban a technika rohamos fejlődésével mind több ismeretét kíván. Tény, hogy gazdaságilag legeredményesebb a műszakiak, még inkább a műszaki kollektívák, a közös töprengésben újat hozó „agytrösztök” újítói tevékenysége. De kisebb horderejű munkahelyi javaslatok, észszerűsítések is nagyon kellenek a maguk helyén. S ennyiben örvendetes, hogy 132 fizikai dolgozó is hozzá akart és tudott járulni a jobb eredmények eléréséhez a KSZV-nél.

Az évenként kiírt pályázatok megoldása magas műszaki felkészültséget igényel: 1971-ben és idén is alig 20 százalékát pályázták meg. Az újítási feladattervből többet „pipálhattak” ki, évenként 40 százalékra találtak megoldást.

A KSZV öt évre szóló újítási szabályzata jó eszköze az újítómozgalom fejlesztésének. Mind az anyagi, mind az erkölcsi elismerést gondosan szabályozták. Ez a szabályozás lehetőséget ad az újítómozgalom fellendülésére. Növelték a gyáregységi elbírálók hatáskörét, csök-

kentették a javaslatok átfutási idejét, módokat adtak a gazdasági vezetők, műszaki dolgozók — vagyis az úgynevezett „hivatásszerű újítók” anyagi-erkölcsi elismerésére, jutalmak, prémiumok, külföldi utak biztosításával.

Jutalmazták azokat a dolgozókat, akik rendszeres újítói tevékenységet folytatnak. A kiváló újító kitüntetés mellett így egy másik, a rendszeres újítói cím elnyerésére is van lehetőség. Tavaly 22 dolgozó érdemelte ki a KSZV gyáraiban ezt a kitüntetést, s kapott tárgyjutalmat, illetve vehetett részt jutalomutazáson; a lipcei, vagy a brnói vásáron.

Az adatok tükrében úgy látszik, a szegedi kenderfonógyár kollektívája újít, észszerűsít, kezdeményez a legjobbat. Tavaly 122, idén az első háromnegyedévben 115 újítást adtak be a kenderfonógyáriak, s tavaly is, idén is ők vezették az elfogadott, illetve bevezetett újítások listáját is. Idén a gyári újítómozgalom 25. évfordulóját félféves újítási verseny indításával ünneplik.

S. M.

Megkezdődött a pártoktatás a járásban

Tegnap, szerdán egész napos tanácskozáson vettek részt a szegedi járás pártpropagandistái Szegeden, a járási hivatal nagytermében. Minden évben a pártoktatás megkezdése előtt megbeszélnek a tennivalókat, előadások hangzanak el. Az őszi munkák torlódása következtében elhúzódtott a járásban a pártoktatás megkezdése.

A szegedi járási pártbizottság szervezte propagandistakonferencián 150-en vettek részt. Előadás hangzott el a szocialista közgondolkodás fejlesztésének fel-

Ki mint él

Kedvelt alakja az irodalomnak csak úgy, mint az újságoknak a nyugdíjas néni, aki — hogy megélhessen, vagy jobban élhessen — minden szobáját kiadja az albérlőknek; maga pedig a konyhába húzódik. Időről időre fölbukkan kissé görnyedt háttal, kíváncsian, fagatározva még a színpadokon is. Nyári időszakban aztán a balatoni háziúr birtokolja ideig-óráig a helyét: ő még a tyűkötlet is kiadja a nyaralni vágyó idegeneknek. Beszélgetéseinkben pedig — nem is elmarasztalóan, de inkább sajnálkozóan kerülnek szóba — azok a fiatalok, akik kénytelenek új lakásuk bebútorozása végett kiadni a két szoba közül az egyiket. Hiszen kezdő fizetésből még az is szép, hogy az önálló lakás megteremtéséig eljutottak, s érthető, hogy a minimálishoz — bútorhoz, tévéhez — most már gyorsan kívánnak hozzájutni.

Vannak azonban első pillantásra érthetlenebb esetek is. Nem azokra gondolok, akik új házukba már nemcsak a garázst, hanem esetleg az autó fenntartásához szükséges albérlőket is betervezik — a szobaszámba —, mert ők általában laknak még vagy két szobát. Inkább azokra, akik már mindent megszereztek, ám továbbra is „tisztá szobát” tisztelnek az egyik helyiségben, a másikban a tévét trónoltatják, s legszívesebben a konyhában vannak, lévén, hogy a hadmadikat, azt kiadták egy fiatal házaspárnak. Valljuk be, nem egy ilyen esetről tudunk, s legfeljebb annyit tehetünk, hogy csóváljuk a fejünket: minek annak a lakás, aki nem tudja lakni.

Kanyarodjunk most el attól a mindennapi szapulástól, ami ilyenkor szokott következni, s amelyben fölemlítődnek a nagyobb lakásra joggal áhítóok, s az egyáltalán lakható lakásra várakozók tömegei. Mert könnyen meglehet, hogy az idézett család leghűbb követői éppen az utóbbiak közül kerülnek ki, már ami az életvitelt illeti. Azon viszont mindenképpen érdemes elmeditálni, hogy: megtanultunk vagy tanulunk-e már élni, lakni? Úgy, ahogy a huszadik század második felének emberéhez illene.

Szoktak ilyenkor az anyagiak szükségességére is hivatkozni, arra, hogy mennyi mindenre kellene még a pénz. Az említett, s hasonló esetek viszont éppen azt igazolják, hogy a pénz nem minden, kellene még valami, ami az élni tudásra okít. Mert nemcsak a forintokat kell ügyesen forgatni ahhoz, hogy gazdagodjunk, de a perceinket is. A szerzésnek — amelynek gondolata, sőt gyakorlata igen divatos ma — csak akkor van értelme, ha javainkkal élni is tudunk. Harpagonok — lehetetlen immár tagadni — mindig is lesznek, fősvények, akiket a gyűjtés szenvedélye hajt halálukig, de példájukat inletemként kell emlegetni.

Érdekes, hogy azok, akik az autót vásárlásig eljutnak, sosem gondolnak arra, hogy esetleg a jármű csak afféle dísznek való jóság, amely használat közben tönkremegy. Annál gyakoribb, hogy ugyanők, hazatérve, egy-egy széket is alig mernek elmozdítani, nehogy idő előtt elkopjon, s a vilupálozott padlóról kiharancsolják a gyereket a konyhai kőre, mert, uramisten, még tönkretesz a ragyogó parkettát. Nem csoda, hogy később ugyanez a gyerek ott tölti ki bosszúját, ahol nem éri utal a szülői harag: a folyosói, lépcsőházi falon, a parkon, a játszótéren.

Van némi ellentmondás ebben a viselkedésben. Egy nagyközségi tanácsülésen mondták el, hogy a régi és mostani háztulajdonosi szemlélet között alapvető a különbség: míg valaha arról lehetett megítélni egy gazdát, hogy kívülről milyen a porta, most a többség számára láthatatlan, a belső berendezés mutatja a jólét fokát. S tovább: ha a külsőre is futja a pénzből, a környezetre — árokpartra, gyepre — már nemigen gondolnak manapság. És — mindnyájan megmondható vagyunk — a városi tendencia is ez: az én lakásom, az én várom. (De a lépcsőház, a lift, a kukatartó az ezen kívül van, mi gondom rá — vagyon írva a jelszó a homlokokra.)

Az optimisták azt állítják, hogy mulékony betegség ez is. A tünetei közül — melyek mindig változnak — emlegetik azt a táskarádió-őrületet, amely akkor lépett fel, amikor még nem volt tömegcikk ez a közkedvelt dobozocska. Afféle úrhatnamsági eszközül szolgált, még a magyar gyártmányú is, nemhogy a külföldi. Aztán más vette át szerepét. Azaz: a táskarádió használati tárgyává szelidült, úgy, ahogy a magnetofon, a jégsekrény, a mosógép.

A lakás használatához — kihasználásához — természetesen idő is szükséges. A szabad szombatok hatása azonban még egyelőre nem jelentkezik, mert azt továbbra is mára használják az emberek, mint pihenésre, kikapcsolódásra — leginkább arra, hogy a szerzés igen fontos műveletét végezzék. Sőt, egyes szociológusok olyan eredményre jutottak — a szabad idő tanulmányozása során —, hogy a magyar családok jóval kevesebbet vannak együtt, otthon, mint például az NDK-beliék. Arra az időre pedig a konyha, majd az egy szoba is megfelel: evéshez, tévézéshez.

A modern kor kutatásainak lényege az, hogy mérhetővé teszi az ellentmondásokat. Azt például, hogy míg a lakások felszereltsége egyre magasabb szintű — az újakban kell, hogy legyen fürdőszoba —, azoknak az árúknak a forgalma, melyeknek népszerűségét éppen ez a — higiéniai — fejlődés előlegezné — nem nő arányosan. Magyarán: vannak, akik a fürdőszobát is afféle „tisztá szobának” tekintik csak, s még mosogatáshoz is inkább a tűzhelyen melegítik a vizet, semhogy a szent bojleret használják.

Attól az embertől, aki méterre veszi a könyvet, mert elegáns könyvespolcot vásárolt, addig az emberig, aki nem is vesz könyvespolcot (nem pénz — igénye nincs rá) — évszázadnyi a távolság. Látszólag. Valójában mindkettő ugyanannak a téveszmének foglya, legföljebb az előbbi a tárgyak használat nélküli felhalmozására költi rá perceit, óráit, éveit. Mégis: az előbbi sajnálom jobban, azt, aki eljutott a birtoklás vágyáig, de a tanulásig nem. Annak megtanulásaig, hogy miként kell bánni a lehetőségekkel, mire használhatja mindazt, amit verejtékével megkeresett. Tulajdonképpen sajnálnivalóbb, mint a mai szemmel nincstelen ösmer, aki egyre világjobb elmével fedezte föl, hogy mire valóik a világ tárgyai, melyek körülveszik. Aki meglátta a kőben a fegyvert és szerszámot, az általában a ruhát és két fadarabban a tüzet. Magában pedig azt a teremtményt, aki csak akkor változtathatja meg környezetét, a világot, ha megtanul élni.

Veress Miklós

Késedelmes kártérítés

Egyik májusi cikkünkre hivatkozva küldött levelet szerkesztőségünkbe Boldizsár Ferenc Algyőről. A Vízügyi Igazgatóság tájékoztatása szerint írtuk akkor, hogy rövidesen lezárulnak az árvíz idején kényszerűségből lebonított Tisza-sorok kártérítési ügyei. Arról van szó,

hogy a további biztonságos árvíz védekezés érdekében nélkülözhetetlen területeket is szabályos kártérítési összegért veszi használatba tulajdonosaitól az állam.

Dr. Solti Jenő akkori tájékoztatóját már így kezdte: azért késtünk ilyen sokáig, mert a szakemberek nem tudták egyértelműen eldönteni, mekkora területre is van szükségük ahhoz, hogy a lehető legkisebb darabot kelljen igénybe venniük, de azon a legbiztonságosabb védelmet tudják garantálni. Ígéretet tett, hogy az ügyet, minden érdekelttel külön egyezséget kötve, előreláthatóan 2–3 hónap múlva véglegesen lezárják.

Boldizsár Ferenc arra hívta föl figyelmünket, hogy az említett 2–3 hónapból azóta öt lett, és előrelépés, sajnos, még mindig nem történt.

Első dolgunk volt, hogy Tápén föl érdeklődjünk. A tápai és az algyői egykori Tisza-sorok sorsa egy éjszaka fordult, a későbbi gondok is azonosak voltak. Azt tudtuk meg, hogy Tápén valóban elintézték a birtok-

bavételi ügyek. Algyőn két évvel ezelőtt is lassabban indult meg a kibontakozás, az új házak építésénél is több volt a gond, úgy látszik, az innen örökölt késés kísért most is.

Sorban érdeklődtünk azokban a hivatalokban, amelyeknek szerep jutott a kártérítés előkészítésében. A tőlük kapott tájékoztatókból az derült ki, valahol a legelőjén aludtak el az algyői vízpart papírai. Őszintén, sajnáljuk, hogy elaludtak. A mentségeket azért nem írjuk le, mert ha hatalmas összefogással, talpraugrással meg tudtuk védeni az Alföldet az árvízről, az asztal melletti munkák két évnél is hosszabb késedelmeire ügysem találunk elfogadható magyarázatot.

Illedelmesen mondjuk, de nagyon szigorúan gondoljuk: akiket a nagy víz megnyomorgatott két évvel ezelőtt, azokat egyetlen hivatal se szorongassa tovább. Kínos dolog, hogy az algyőiek nevében Boldizsár Ferencnek még panaszos levelet kellett írnia.

H. D.